

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque
Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

xiv. De peccato, & p[o]enis violantium interdictum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

ad hoc, vt appellatio ista valida esse possit, necessario requiritur, vt interdictum suspensum sit quantum ad omnes effectus eius; Si enim suspensum esset quoad aliquos effectus tantum, etiam plures, immo etiam quoad maiorem partem, dummodò tamen quoad vnum tantum effectum maneat, appellatio interposita erit nulla, & irrita; Quod probari potest: nam totum fundamentum, in quo Doctores fundant valorem appellationis tempore quo sententia manet suspensa, hoc solum est, quia tempore huius suspensionis sententia hæc equiparatur conditionali, vt docere videntur Summa Confess. vbi supra, & Summa Pisanella, verbo. Interdictum, l. §. vlt. quamdiu autem ponitur conditio, sententia pro illo tempore non habet coniunctum effectum; At vero quando interdictum manet etiam quoad vnum solum effectum, non equiparatur conditionali, & habet illum saltem effectum coniunctum, & proinde non potest tunc validè appellari. Quæ doctrina diligenter annotanda est, eo quod rarissimè Interdictum aliquod quoad omnes effectus suspensum esse legitur.

De Peccato, & Pœnis violantium Interdictum. Cap. XIII.

S V M M A R I V M.

- 1 Laici transgrediendo interdictum an mortaliter, vel venialiter peccent.
- 2 Laici transgrediendo interdictum quibus in casibus mortaliter peccent.
- 3 Laicus transgrediendo personale interdictum, quamuis mortaliter, aut venialiter peccet, irregularitatem tamen non incurrit.
- 4 Laici, Regulares, Monachi, seu Moniales violantes interdictum, peccant mortaliter, irregulares tamen non efficiuntur, & quæ variusque sit ratio.
- 5 Clerici Seculares, vel Regulares sacris initiati, interdictum personale, vel locale violantes, mortaliter peccant.
- 6 Ignorantia quamnam Clericos ab omni peccato interdictum violantes excuset.
- 7 Clerici violantes interdictum beneficijs omnibus priuandi sunt.
- 8 Clerici interdictum violantes in perpetuum sunt deponendi.
- 9 Clerici in loco interdicto diuina celebrantes, nec ad beneficia Ecclesiastica, & dignitates eligi, nec eligere valent.
- 10 Clerici interdictum transgredientes ad Ecclesiasticam dignitatem postulari non possunt.
- 11 Celebrans, vel celebrare faciens in loco generaliter interdicto interdictus est ab ingressu Ecclesie.
- 12 Clericus interdictum loci non seruans ab officio, & beneficio suspensus est.
- 13 Religiosi interdictum generale non obseruantes, vbi Cathedralis, aut Matrix ipsorum Ecclesia illud obseruat, ipso iure excommunicati sunt.
- 14 Domini terrarum, qui in locis interdictis aliquem Diuina facere compellunt, & mortaliter peccant, & ipso facto excommunicationem incurrunt.
- 15 Fratres Minores recipientes alios in suis Ecclesijs ad officia diuina tempore interdicti, quando excommunicati sint.
- 16 Sepeliens mortuos in loco sacro tempore generalis interdicti loci, præterquam in casibus à iure permissis, quous-

- que excommunicatus sit & à quo absoluen-
 17 Clericus interdictus moriens quando sepultura Ecclesiastica priuandus sit.
 18 Clericus quodcumque interdictum exercitio ordinis sacri violans irregularis efficitur.
 19 Officiorum Diuinorum nomine quemam intelligantur.
 20 Interdictus actum ordinis sacri solemniter in quocumque loco exercens, irregularitatem incurrit.
 21 Clericus non interdictus actum proprium ordinis sacri in loco specialiter, vel generaliter ab homine, vel à iure interdicto exercens, irregularitatem à solo Papa dispensandam incurrit.
 22 Diaconus Euangelium, Subdiaconus Epistolam solemniter cantans, vel Sacerdos Missam celebrans in loco interdicto, irregularis efficitur.
 23 Responsoria, vel Psalmos, & Horas in loco interdicto cantans quando fiat irregularis.
 24 Aquam benedicens, aspergendo populum cum versiculo [Asperges,] in loco interdicto, irregularis est.
 25 Missam audiens, & officia diuina in loco interdicto, licet peccet, irregularitatem tamen non incurrit.
 26 Clericus, tempore generalis interdicti loci, vnam, aut plures ex conditionibus positæ in c. [Alma mater,] omittens, an interdictum violare censetur.
 27 Interdicti transgressor est, qui officia diuina recitando, vnam ex conditionibus positæ in c. [Alma mater,] tempore generalis interdicti loci omittit.
 30 Violans moderationem aliquam cap. [Alma mater,] & cum eadem violatione postea celebrans, irregularis efficitur.
 31 Clericus violans aliquam conditionem c. [Alma mater,] animo, vt officia diuina celebrentur, nulla diuinorum celebratione scuta, irregularis non est.
 32 Clericus, alijs celebrantibus, campanas pulsans tempore interdicti, quare irregularitatem non incurrat.
 33 Campanas pulsans, ita vt causa sit cur alij tempore interdicti officia diuina celebrent, irregularis est.
 34 Celebrans coram interdictis, aut interdictos publice ad officia diuina, vel sepulturam in loco non interdicto admittens, quamuis irregularis non sit, ab ingressu tamen Ecclesie interdictus.
 35 Interdictus cui est ingressus Ecclesie, in Ecclesia, vel Cæmeterio contiguo celebrans irregularis efficitur.
 36 Celebrans in Ecclesia, vel Cæmeterio pollutis, nec suspensus, nec irregularis est.

1 **P**rimo, Quoad laicos, Doctores non ita conueniunt qualiter transgrediendo peccent, Nam Innocent. in cap. Tanta, num. 2. de excess. prælat. relatus à S. Anton. 3. part. tit. 27. de Interdicto, cap. 4. ante finem, indistinctè affirmat grauius peccare, & S. Anton. vbi supra, bis ait esse peccatum mortale, si scienter aliquid contra Interdictum faciat laicus, quia est contra obedientiam Ecclesie, citans ad hoc cap. si qui sunt, dist. 81. Sic etiam Archid. apud Syluest. verbo, interdictum, 6. §. 7. & Ioseph. Angles in floribus, 4. Sent. part. 2. in quest. de excommunicatione, art. 6. Difficult. 3. Conclus. 3. Idem Syluester, vbi supra, & Angelica, verbo, Interdictum, 7. num. 9. indistinctè putant hoc non esse peccatum mortale, nisi in quatuor casibus positæ in Clement. 1. de sepult. & Clem. Grauis, de sent. excommunic. & præterea quando hoc facerent in contemptum Ecclesie. Quatuor autem casus in d. Clem. Grauis, sunt cogentes interdictos officia diuina celebrare, seu in locis interdictis aliquem celebrare; Item euocantes interdictos, aut excommunicatos, vsque ad officia audiant; Item prohibentes ne sic excommunicati, aut interdicti de Ecclesia exeat

- violari interdictum a Clericis, quando actum aliquem ordinis exercent in loco interdicto, vt Miſſam, aut aliud officium diuinum quodcumque de more celebrent, vt ſi generalis interdicti loci tempore hæc faciãt pulſatis campanis, ianuſ Eccleſiæ apertis, alta voce, laus ad diuina officia admiſſis; aut etiam ſi quis interdictus hæc eadem faceret, etiam cum moderationibus iſtis, de quibus in cap. Alma mater, de ſent. ex com. li. 6. Et quidem de interdicto personali res tam certa eſt, vt nec probatione indigeat. De locali etiam patet, Quia locali interdicto directe & per ſe prohibetur Clericis Diuinorum celebratio; vnde ſi in loco interdicto celebrent, vel etiam in loco, in quo poſſunt, nõ tamen cum illa moderatione, ad quam tenentur, transgrediuntur præceptum Eccleſiæ in re graui, & etiam per actum in ſe grauem, Excusantur tamen iſti ex ignorantia inuincibili, probabili, ſeu iuſta ab omni peccato, vt docent Henríquez lib. 13. de ex com. & interd. c. 46. §. 3. & Couar. in cap. Alma mater, part. 2. §. 2. num. 3. Hæc autem, de ſent. ex comm. lib. 6. qui tamen loquitur de excuſatione ab irregularitate, ſed de opinione Henríquez non eſt dubitandum; ignorantia verò crassa, & ſupina non excuſat, vt latius dictum eſt cum de excommunicatione diſcerimus, & DD. communiter affirmant. Et de peccatis violentum interdictum hætenus.
- 7 *Quarto*, Clerici violentes interdictum merentur aliquas penas, alias ipſo facto incurrunt.
- Prima* pena, quam merentur, eſt ſpoliatio ab omnibus beneficijs, quæ habet, vt habetur in ſc. poſtulaſtis. §. Quæſiſtis, de Cler. ex comm. miniſtr. Palud. 4. diſt. 18. quaſt. 8. art. 4. principali, §. Quantum ad decimum octauum. Summa Confeſſ. li. 3. tit. 33. quaſt. 267. S. Anton. 3. par. tit. 27. de Interd. c. 4. ante ſinem. Summa Aſtenſis, 2. part. lib. 7. tit. 16. art. 6. Angelica, verbo Interdictum, 7. nu. 4. Sylu. verbo, interdictum. 6. qu. 3. verſic. Primum. Henríquez lib. 13. de excomm. & interd. cap. 46. §. 3. Vgolin. Tab. 5. capit. 1. §. 1. numer. 8.
- 8 *Secunda eſt* Pena de poſitionis perpetua, cap. Clerici, de Cler. ex comm. miniſtr. Quam de poſitionem Panorm. ibi. numer. 1. notat debere eſſe ab officio, & beneficio, & facit gloſ. in d. cap. Clerici in verbo *Moniti*, item de Sacerdote ſic violante Interdictum celebrando, expreſſum eſt deponendum eſſe ab officio, ſeu ordine Sacerdotali, in cap. latores, & ibi gloſ. in verbo *Deponas*, & Panorm. nu. 1. de Cler. ex comm. miniſtr. Hæc tamen pena in duobus caſibus meretur diſpenſationem, & mitigationem.
- Primus eſt*, ſi violans interdictum cum primum fuerit per Eccleſiam monitus, vt deſiſtat, deſiſtit, vt habetur in d. c. Clerici, iuncta gl. ibi. in verbo, *Moniti*, de Cler. ex comm. miniſtr.
- Secundus eſt*, ſi tam magnus numerus Clericorum in hoc delinquat, vt peringat ad quadraginta, vt habetur in d. cap. latores, tunc enim ſolum in perpetuo deponuntur, qui auctores, & capita delicti fuerunt.
- 9 *Tertia eſt*, celebrans in loco interdicto, aut diuina ibi faciens, nec ad beneficia Eccleſiaſtica, & dignitates eligi poſteſt, aut eligere, ea. Is qui, ſi, ſi vero, de ſent. ex comm. lib. 6. & ibi gloſ. in verbo, *ineligibilis*, & in verb. *cum alijs*. Summa Confeſſorum lib. 3. tit. 33. quaſt. 267. Innoc. in c. 1. num. 3. de poſtul. prælat. & in cap. ſina. de exceſſ. prælat. numero 5. Alphoñſ. Vivald. tit. de Interdicto, num. 147. & num. 159. & Summa Corona tit. eod. num. 11. S. Anton. 3. par. tit. 27. de interd. c. 4. ante ſinem. Summa Aſtenſis, part. 2. lib. 7. tit. 16. art. 6. Angelica, verbo, interdictum, 7. num. 2. Sylueſt. verbo, interdictum, 9. q. 2. verſ. Secundum. Tabiena, verbo, interdictum, 6. num. 1. in princip. Sotus 4. d. 22. q. 3. art. 1. Concluſ. 5. Nauar. in Man. cap. 27. num. 1. 7. §. Decimonono. Henríquez lib. 13. de excomm. & interd. cap. 46. §. 3. Vgolin. Tab. 5. cap. 11. §. 1. numero 2. Panorm. in ca. poſtulaſtis, nu. 5. de Cleric. ex comm. miniſtr. & Henric Bohic. in cap. ſina. num. 5. de exceſſ. prælat.
- 10 *Quarta eſt*, Quod nec poſtulari ad dignitatem Eccleſiaſticam valet, arg. c. 1. de poſtul. prælat. gloſ. pen. in d. cap. iſt. qui, de ſent. ex comm. lib. 6. Angelica, cit. nu. 3. Tabiena, Sotus, Henríquez & Vgolin. vbi ſuprà, nu. 3.
- 11 *Quinta eſt*, celebrans, vel celebrare faciens in loco ge-
- neraliter interdicto, vltra ea quæ de iure cõceduntur etiam ſi exemptus ſit, interdictum ab ingreſſu Eccleſiæ incurrunt, quouſque ad arbitrium eius ſatis eſſent, cuius interdictum violant, c. Episcoporum, de priuileg. li. 6. & ad arbitrium Episcoporum, ſi violat interdictum iuris, Palud. 4. d. 18. q. 8. art. 3. principali. Concluſ. 1. S. Anton. 3. par. tit. 27. de interd. c. 4. ante ſinem, Angelica, verbo Interdictum 7. num. 5. Sylueſt. verbo, Interdictum 6. quaſt. 1. verſ. Tertium. Tabiena, verbo Interdictum 6. in princip. Vgolin. Tab. 5. cap. 11. §. 1. nu. 5. Et quamuis aliqui velint hoc ſolum habere locum in Clericis priuilegiatis, alij tamen vt gloſ. ibi. in verbo, Ingreſſum, rectius intelligunt vniuerſaliter de omnibus Clericis etiam non priuilegiatis. Quorum opinio textui conformior eſt, ibi enim expreſſe dicitur, *Clerici ſeculares, & regulares quantumcumque exempti, &c.* Quo loco verbum illud, *Quantumcumque non eſt reſtrictiuum, ſed potius ampliatiuum, vt ſit ſenſus*, Clerici ſeculares, ſed potius ampliatiuum, vt ſit ſenſus, Clerici ſeculares, aut Regulares etiam exempti, melius eſſet dicere, Clerici ſeculares, vel Regulares exempti. Eandem interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ penam, ad arbitrium eius, cuius ſententiam violant, & ad arbitrium Episcoporum, ſi interdictum iuris violant, incurrunt, qui etiam in loco non interdicto, coram tamẽ publicẽ denunciato interdicto celebrat, vt in d. ca. Episcoporum, de priuileg. lib. 6. habetur.
- 12 *Sexta eſt*, Clericus, qui non ſeruat interdictum loci, ab officio, & beneficio ſuſpenſus eſt, cap. ſina. de exceſſ. prælat. & gloſ. & DD. communiter ibi, & Summa Confeſſ. lib. 3. tit. 33. q. 267. Angelica, verbo, Interdictum 7. nu. 7. Sylu. verbo, Interdictum 6. q. 3. §. Primum. Marcus Anto. Caccchius, lib. 4. Inſtit. Iuris Canonici, tit. 12. & Vgolin. Tab. 5. cap. 11. §. 1. num. 4. & ſic ſuſpenſus ea, quæ iuriſdictionis ſunt, exercere non poſteſt, ex Pan. Anchar. & DD. communiter, in d. c. ſina. Palud. 4. d. 18. q. 8. art. 4. principali, §. Quantum ad decimum octauum. Sylueſt. verbo, ſuſpenſus, nu. 5. Couar. in cap. Alma mater, part. 2. §. 2. num. 2. verſ. Secundo ex præmiſſis, de ſent. ex comm. lib. 6. vbi docet communem eſſe DD. ſententiam, ſuſpenſum ab officio conſequenter iuriſdictione priuari, quæ ei ratione officij competit, & Vgolin. vbi ſuprà. Quæ doctrina quamuis probabilis admodum ſit ob communem DD. ſententiam, quam colligunt ex d. cap. ſina. de exceſſ. prælat. vbi declarantur omnes inſtitutiones irritæ, & deſtitutiones & excommunicationes factæ per Episcopum quendam Colibienſem poſt violatum ab eo interdictum; ex eo tamen nõ ita certõ colligitur priuari hominem omni Iuriſdictione, ſed ſolum annullari omnes illos actus Iuriſdictionis, qui facti erant ab illo Episcopo, ea occaſione, vt puniret eos, qui noluerunt violare Interdictum, & præmiaret eos, qui illud violarent, vt ex d. cap. ſina. conſtat; tum, quia ibi expreſſe eſt ſermo de inſtitutionibus, deſtitutionibus, & excommunicationibus ea occaſione factis, tum, quia ibi Gregorius Papa IX. Episcopo Bracarenſi præcipit, vt ſuſpendat ab officio omnes tranſgreſſores illius interdicti; Cum igitur tunc ſuſpendendi erant per ſententiã, conſequenter nõ erant ipſo iure ſuſpenſi ab officio, ſuper quo eſt Iuriſdictione.
- 13 *Septima eſt*, Religioſi interdictum generale non obſeruantes, vbi Cathedralis, aut Matrix Eccleſia ipſorum illud obſeruat, ipſo iure excommunicati ſunt, vt habetur in Clement. 1. de ſent. ex comm. Palud. 4. d. 18. q. 8. artic. 3. principali, Concluſ. 4. Angelica, verbo, interdictum 7. nu. 8. Tabiena, verbo interdictum, 3. num. 2. §. Primo, ante ſinem. Sylueſt. verbo, interdictum, 6. q. 3. verſ. Secundum. Vgolin. Tab. 5. cap. 11. §. 1. num. 9. Alphoñſ. Vivald. tit. de interdicto, num. 162. & Summa Corona, tit. eod. num. 11. Ioseph Angles in Florib. 4. Sent. in q. de Excomm. artic. 6. Difficul. 3. Concluſ. 1. Quouſque autem pateat hæc pena, docent Angelica, cit. & Nau. in Man. cap. 27. num. 146. & DD. ibi.
- 14 *Ottava eſt*, Domini terrarum, qui in locis interdicto ſubiectis aliquem Diuina celebrare cogunt, mortaliter peccant, & ipſo facto excommunicati ſunt, vt habetur in Clement. 2. de ſent. ex comm. & DD. ibi. Nauar. in Man. cap. 27. nu. 16. §. ſe primo. & cap. 27. num. 104. Alph. Vivald. tit. de interdicto, nu. 275.
- 15 *Nona eſt*, Fratres Minores, qui in ſuas Eccleſias ad Di-

una officia interdicti tempore tertij ordinis Sancti Fran-
cisci fratres, forore esse recipiunt, itidem in excommunicacionem ipso iure incidunt. Clement. 3. de sentent. excom-
glos. & Doctores, ibi, & Vgol. cit. num. 11.

16. *Decima est*, in loco sacro Interdicti generalis loci tem-
pore mortuus, in casibus non permissis sepeliens, ipso sa-
cro in excommunicacionem incidit, & qua absoluti nequit,
nisi prius ad arbitrium Ordinarij illis, quibus ob id iniu-
ria interrogata est, omnino satisfecerit, vt habetur Cle. 1. de
sepul. glo. & DD. ibi. Vgol. Tab. 5. cap. 11. §. 1. nu. 13. Alph.
Viald. tit. de Interdicto, nu. 276.

17. *Undecima est*, Clericus interdictus decedens, Ecclesia-
stias sepultura priuatus est, vt habetur in cap. is cui, de sent.
excomm. lib. 6. Angelica, verbo, interdictum, 7. num. 12.
& Syluest. verbo, interdictum, 6. q. 2. §. Quintum. Henric.
quez lib. 1. 3. de excomm. & interd. cap. 46. §. 3. in fine. Al-
phons. Viald. tit. de Interdicto, num. 213. & nu. 276. &
175. quod intelligitur nisi moriens penituerit vt in d. ca. is
cui, dicitur, & hoc procedit, siue a iure, siue ab homine in-
terdictus fuerit, ex gloss. in d. capit. is cui, in verbo, interd-
ctus.

18. *Dodecima est*, Clericus Interdictum quodcunque exer-
cicio aliquo ordinis facti violans, irregularis est, vt colligi-
tur ex c. 1. de sent. & re iudic. lib. 6. & cap. cum medica-
lis, & cap. is qui, §. is vero, de sent. excom.
lib. 6. Innoc. & DD. in cap. fina. de excess. prelat. Calderin.
de Eccl. interd. memb. 6. idem Innoc. in d. c. cum medici-
nalis. Panorm. in cap. 2. num. 3. & in cap. illud, num. 8. de
Cleric. excomm. ministr. Henric. in cap. vic. eod. tit. & lib.
Palud. 4. d. 18. quæst. 8. in art. 3. princip. per totum, & art. 4.
princip. §. Quantum ad decimum septimum Summa
Confess. lib. 3. art. 3. q. 267. Idem Innoc. in cap. Tanta
num. 7. de excess. prelat. Summa Aftensis. par. 2. lib. 17. tit.
16. art. 6. Summa Confess. lib. 3. tit. 33. q. 25. & seq. Rich. 4.
d. 13. q. 1. art. 4. S. Anton. 3. par. tit. 27. de interd. cap. 4. ante
finem Syluest. verbo, Interdictum, 6. q. 2. Tabien. verbo,
Interdictum, 6. per totum. Angelica, verbo, Interdictum,
7. num. 11. Nicol. Plouius tract. de Interd. reg. 29. & in trac.
de irreg. reg. 45. & seq. Sorus 2. d. 22. quæst. 5. art. 1. Concl.
5. Ceter. verbo, Interdicti violatio, in princ. Simon. Maiol.
lib. 3. de irreg. cap. 20. & 23. Nauar. in Man. cap. 17. num.
244. Couar. in cap. Alma mater, par. 2. §. 2. num. 2. & num.
3. de sent. excomm. lib. 6. Alphonsus Viald. tit. de Interdi-
cto, num. 126. & num. 258. & seq. Summa Corona tit.
eod. num. 11. Ioseph Angles in Florib. 4. Sent. part. 2. in qu.
de excomm. art. 6. Difficult. 5. Concl. 11. Tol. ubi lib. 1. cap.
20. Vgolia. Tab. 5. cap. 11. §. 1. nu. 1. §. 1. vbi Couar. hanc Re-
gulam tradit, vt quis irregularis propter officij diuini cele-
brationem iudicetur, aduertere oportet, an actus illo per-
tinet ad ordinem aliquem Ecclesiasticum, & aut diuinoꝝ
celebrationem, quam etiam tradit Syluest. verbo, Interdi-
ctum, 6. quæst. 2. §. Primum. Minorum autem nomine ex
eodem Syluest. cit. & Palud. vbi supra, in art. 3. princip. con-
19. cl. 6. veniunt Missæ, Horæ Canonice, Exequiæ, Benedi-
ctioes solennes, & huiusmodi, de qua te dicenda sunt
illa omnia que lib. preced. cap. 16. de Irregularitate quæ
ex violatione suspensionis incurritur diximus. Ex qua do-
ctrina hæc colliguntur.

19. *Primum est*, Interdictum actum ordinis facti in quocun-
que loco siue interdicto, siue non interdicto, solemniter
exercens irregularis efficitur, est communis DD. sic Angel.
verbo, Interdictum, 7. num. 13. & Syluest. verbo, interd-
ctum, 6. q. 2. vers. Secundum, & etiam ad hoc capis qui, &
cap. is cui, de sent. excomm. lib. 6. & cap. Cum aterni, de
sent. & re iudic. lib. 6. & Alphons. Viald. cit. numer. 260. &
Summa Corona, vbi supra, num. 11. & hoc siue denuncia-
tus sit interdictus, siue non cum Extravagant. Martini V.
Ad curanda scandala, ipsi sine interdictis nullo modo sus-
frageatur.

20. *Secundum est*, Non interdictus actum ordinis facti pro-
prium in loco specialiter, vel generaliter, ab homine, vel a
iure interdicto, exercens, irregularis efficitur, & a solo Pa-
pa cum eo dispensatur, capis qui, §. is vero, de sentent. ex-
comm. lib. 6. & DD. omnes vbi supra, & Gemin. Anhar.
franc. ibidem, gloss. in cap. Episcoporum, in verbo, iure,

de priuileg. lib. 6. Panorm. in cap. postulastis, numer. 5. de
Cleric. excomm. ministr. Henric. Bohic. in cap. fina. nu. 14.
de excess. prelat. Richar. 4. d. 13. q. 1. art. 4. & alij, vt Palud.
4. dist. 18. q. 8. in art. 3. princip. Concl. 1. Alphonsus Viald.
tit. de Interdicto, numer. 263. & præterea suspensus est ab
ingressu Ecclesie, donec satisficiat ad arbitrium Iudicis,
qui tulit sententiam Interdicti, vel ad arbitrium Episcopi
si sit Interdictum iuris, vt diximus supra in pœna quinta,
& procedit, siue Clericus secularis sit siue regularis, Canō
enim generaliter loquitur; procedit etiam si exemptus
simpliciter sit, ob illa verba Nisi super hoc priuilegiatus exi-
stat, quæ habentur in d. ca. is, qui, §. is vero, quæ verba priuile-
gium particulare ad hoc requiri significant, ne celebrans
irregularis reddatur, quod quidem priuilegium iure com-
muni exempti non habent, arg. c. Episcoporum, de priui-
leg. lib. 6. & Clem. 1. de sentent. excomm. in v. Vgolin. vbi
supra Tab. 5. capitul. 11. §. 1. numer. 1. subtiliter annota-
uit.

21. *Hinc Diaconus* vel Subdiaconus Euangelium, vel Epi-
stolam solemniter cantans in loco interdicto, irregularita-
tem incurrit Sacerdos in eodem loco celebrans Missam;
aut aliquod Sacramentum ministrans, itidem irregularis
est, sicut etiam quories aliquid quod proprium est Sacer-
dotis ibidem exercet. Episcopus etiam ibidem ordines ma-
iores, vel minores, aut primam tonsuram conferens, (&
idem de Abbate conferente ordines minores, aut primam
tonsuram) irregularis efficitur, cum hæc vel Episcopalis
ordinis sint, vel saltem a solo Sacerdote tribui soleant, ar-
gum. cap. cum contingat, de arat. & qualit. ordin. Simon.
Maiol. lib. 3. de irreg. cap. 23. num. 7. Specu. in titulo de dis-
pensat. §. iuxta, versic. Sed quæro utrum is, & Ioan. And.
in addit. ad Specul. lib. Federic. de Sen. conf. 231. & etiam
Palud. 4. dist. 8. quæst. 8. art. 2. princip. Concl. 6. ordines
igitur sic conferens, etiam clausi ianuis, & excommuni-
catis, & interdictis exclusis, iuxta formam cap. Alma ma-
ter, §. ad iurimus, de sentent. excomm. lib. 6. & etiam si id
faciat in illis factis ibi permissis irregularis est, quia eo tem-
pore, & ea forma seruata permittuntur tantum officia Di-
uina non autem Sacramenta; Sed neque si imminet ne-
cessitas, ordines conferre potest, ex Syluest. verbo, Interdi-
ctum, 7. num. 9. §. Sexta. Couar. in cap. Alma mater, part. 2.
§. 3. num. 2. versic. Quinto, de sent. excomm. lib. 6. Vgolin.
Tab. 5. capitul. 11. §. 1. num. 1. Qui duo vltimi auctores idem
procedere, docent etiam si ipse Episcopus interdictum
tulerit; Is enim illud seruare tenetur, vel illud tollere, aut
suspendere, alioquin irregularis erit, arg. c. vlt. de priuileg.
lib. 6. Caldor. de Eccl. interd. memb. 3.

22. *Item irregulares sunt*, qui assistentes Episcopo, dum or-
dines in loco interdicto, confert, Diaconi, vel Subdiaconi
sumus vestibus sacris induti exercent, ex Couar. in num.
5. versic. Decimo, agunt enim actus tempore interdicti or-
dinali sacro conuenientes, ideoque sunt irregulares.

23. *Sic etiam irregulares sunt*, qui interdicti tempore Dia-
conatum, vel Subdiaconatum sumunt in loco interdicto,
multoque magis qui presbiter ordinatus est, vt Couar. &
Vgolin. vbi supra, tradunt, quorum tamen opinio quoad
hoc quod vltimo tradunt nobis non placet, vt latius in li-
bro præced. capitul. 16. Dub. 5. de suspensione docuimus.
Exercens igitur actum ordinis sacri, si id faciat solemniter,
siue presbiter, siue Diaconus sit, siue Subdiaconus, in
loco interdicto generaliter, vel specialiter, irregularis effi-
citur; Secus autem vbi exercere actum non deputatum
ordini sacro, vt cantans responsoria, vel recitans Psalmos
& horas diurnas, vel nocturnas, legens Euangelia, quod
quilibet potest in terra interdicta, siue & prædicare, & capi-
responsio, de sentent. excomm. non enim hæc faciens erit
irregularis, ex Host. & Veruec. quos refero, & sequitur Syl-
uest. verbo, interdictum, 5. quæst. 4. versic. Primum quod
intellige, si non faciat officio principaliter, id est, ex
officio suo, vt Clericus solemniter officiendo Ecclesiam,
vel populum, & inchoando, vel perficiendo, ve est hebdo-
madarius, qui dicitur agere ex officio suo, cum hoc sit pro-
prium Sacerdotis, tunc enim esset irregularis, secus si hæc
faceret vt laicus, etiam in Choro.

24. *Sic etiam irregularis est*, qui aquam benediceret,
M m 3 asper-

- aperiendo populam, cum verſiculo, *Aſperges*, in principio Miſſæ. & etiam qui benediceret Calices, Paramenta, Corporalia, Candelas in feſto Purificationis, oliuas in die palmarum, cum hæc Sacerdotum ſint; ideoque nec ab interdico, nec à non interdico, in loco interdico, niſi ſecundum moderationem ca. Alma mater, de ſent. excomm. lib. 6. ſine irregularitate fieri poſſunt, ex Sylueſt. verbo, interdico, 5. quaſt. 4. §. Quintum. Tabiena verbo, interdico, 6. num. 4. §. Tertio. Alphonſo Viualdo tit. de interdico, num. 224. & 277.
27. *Quibus* addo ex Sylueſt. verb. interdico, 5. quaſt. 4. §. Primum in fine. Tabiena verbo, interdico, 6. num. 1. ante finem. Simone Maiolo, lib. 3. cap. 20. num. 7. verſ. Audicio etiam Miſſæ. Vgolin. Tab. 5. cap. 1. §. 1. num. 1. Nau. in Manuali. cap. 27. num. 187. & Alphonſo Viualdo. tit. de interdico, num. 274. Quod licet audiens Miſſam, & officia diuina in loco interdico, male faciat & peccet, irregularitatem tamen non incurrit, dummodo interfit ſolum ex deuotione, non contemnendo; ſi tamen ex contemptu, & auctorizando audiatur, vt quia Prælatuſ aliquis iubeat coram ſe diuina celebrari, irregularis erit, vt Sylueſt. Tabiena, Maiol. cit. & gloſ. in Clem. Archiepiſcopo, in verbo, *Celebrari*, de priuileg. docent, & etiam Panor. in cap. fin. num. 6. de exceſſ. prælat. quem ſequitur Alphonſus Viualdus vbi ſuprà, nu. 274. Vnde, maxime cauere debent Prælati, ne tempore excommunicationis, ſuſpenſionis, vel interdici, coram ſe celebrari faciant, aut celebrationi interſint, quia vt Panor. & Tabiena, cit. notant, videntur tunc auctorizare.
28. *Dubium* eſſe poteſt circa hoc ſecundum dictum, An ſcilicet Clericus, qui tempore generalis interdici loci, vnam, aut plures ex quatuor illis conditionibus poſitis in cap. *Alma mater*; omittat, interdico nihilominus violare dicatur, & conſequenter irregularis fiat? Exempli gratia Diuina officia celebrat, pulſatis tantum campanis; aut ianuam Eccleſiæ tantum clauſis; aut voce alta tantum; aut excluſis tantum excommunicatis, & interdiciſ. Hanc quaſtionem tractatur Ioann. Calderin. tract. de Eccleſ. interd. memb. 6. à numer. 75. ad 78. incluſione, Ioan. Andr. Anchar. num. 3. Gemin. num. 3. & Philip. Franc. in cap. Alma mater. §. adijcimus. de ſent. excomm. lib. 6. Zabari, in cap. Permittimus. de ſentent. excomm. in antiq. Sylueſt. verbo, interdico, 5. quaſt. 5. verſic. Primum. Tabiena, verbo, interdico, 5. num. 2. §. Primo in princip. Armilla, verbo, Interdico, num. 43. S. Anton. 3. part. titulo 27. de Interdico, capitulo 4. in princip. Couar. in capitulo Alma mater, par. 2. §. 4. numer. 6. verſic. Decimo quarto, de ſent. excomm. lib. 6. Alphonſus Viuald. vbi ſuprà, num. 264. & num. 266. Vgol. Tab. 5. cap. 1. §. 1. nu. 2. Ex quibus hæc colligi poſſunt.
29. *Primum eſt*. Transgreſſor interdici cenſetur, qui vnam ex prædictis conditionibus tempore generalis interdici loci prætermittit, officia diuina recitando; & in hac re omnes conueniunt. Ratio eſt: quia ex prima inſtitutione interdici iſti actus officiorum diuinarum ſimpliciter prohibiti ſunt, & per Eccleſiam non ſunt conceſſi niſi cum illa quadruplici moderatione; & conſequenter aliquam ex illis conditionibus violans, & omittens transgreſſor eſt interdici.
30. *Secundum eſt*. Quod ad poenam irregularitatis; in quo tamen DD. cit. non ita conueniunt, ſed tui in hac re dicunt.
- Vnum eſt*. Si ille ipſe, qui violauit moderationem aliquam ex prædictis, cum eadem violatione poſtea celebret, tunc irregularem eum eſſe putant etiam ſi pulſatis tantum campanis celebret, aut etiam ſi alta tantum voce celebret. Sic Hoſtienſ. Ioan. Andr. Sylueſt. S. Anton. Tabiena, Couar. Vgolin. cit. Henriquez lib. 14. cap. 7. §. 3. & Ioan. Calder. qui addit, quod licet iſta dura videantur, ſufficit tamen iſta ſcriptum eſſe, argum. cap. in memoriam, diſt. 19. Et Ratio eſt: quia quodlibet horum expreſſe prohibetur in d. c. Alma mater. Et quamuis nonnulli recentiores in ſuis ſcriptis hoc dictum falſum eſſe putent, eo quod ex pulſatione campanarum tantum non incurritur irregularitas, cum hæc non ſit actus ordinis ſacri, ſed cuius etiam ſententiæ eſt

Alphonſus Viualdus, tit. de Interdico, num. 266.) Vnde volunt, quod ſi quis pulſet campanas, nec tamen ianuam aperiat, & ideo nullus intrat Eccleſiam, nec interſit Diuinis, quamuis ipſe, qui pulſauit, celebret, non tamen fore irregularem; Et quod maius eſt, exiſtunt non fore irregularem etiam ſi aperiat ianuam, & celebret, ſi nullus ingrediatur, & Diuinis interſit; Immo addunt, quod ſi quis in Eccleſia ſita in ſolitudine Miſſam celebraret alta voce, non eſſet irregularis, ſi nullus audiat, vnde totam rationem prohibitionis in hoc ſitam eſſe putant, ne laici interſint, hæc tamen recentiorum ſententia nec mihi placet, & omnino falſa eſt; Quia non ſolum per Eccleſiam Clericis prohibetur, ne præſentibus laicis, atque audientibus, diuina faciant, verum etiam ipſis Clericis prohibetur, ne contra formam hæc celebrent, quo minus eſſent audiri poſſint, vt in cap. Quod in te, de penit. & remiſ. habetur, vbi dicitur: *Et voce ita demiffa Diuina ſiant, quod exterius audiri non poſſint*. Ex quibus conſtat, Diuina officia non ſolum celebranda non eſſe, vbi à laicis audiuntur, ſed nec etiam ſic celebrari poſſe, vt laici audiri poſſint. Negatiua enim illa Non præpoſita verbo *Poſſunt* omnem potentiam denegat. Quam etiam ſententiam manifeſte fatiſ docuiſſe videtur Gregorius de Valentia, tom. 4. diſt. 7. Quaſtio. 18. puncto 2. Notab. 3. vbi aſerit interdico, duo prohiberi. Vnum primario, & quali per ſe, videlicet, ne illi, quorum eſt adminiſtrari diuina officia, adminiſtrant illa. Alterum ſecundario, & conſequenter, ne ſcilicet, alij poſſint illis officiis interſe, aut illa participare. Et quamuis ſola pulſatio campanarum, aut ſola apertio ianuarum non ſint actus alicuius ordinis ſacri, quorum exercitio ſolum incurri irregularitatem ſuperius diximus: quia tamen celebratio Miſſæ, aut alicuius alterius actus ordinis ſacri exercitium, cum violatione alicuius illarum quatuor conditionum ab iſtiusmodi ſit, conſequenter irregularis efficitur Clericus, qui vel vnus ex illis quatuor celebrando Miſſam, aut ordinis ſacri actum exercendo, interdico violauerit.

31. *Alterum* quod hi DD. tradunt eſt: Clericus, qui verè & de facto aliquam prædictarum conditionum violat, puta, aperit ianuam, aut pulſat campanam, & ingrediuntur laici, & hæc eo animo facit, vt officia celebrentur, ſi tamen nulla diuinarum celebratio ſequatur, etſi Archid. hunc irregularem eſſe putet, Alij tamen vt S. Anton. Sylueſt. Tabiena, & Vgolin. rectius docent, in hoc caſu nullam irregularitatem incurtere. Ratio eſt: quia vt omnes præſentium doctores, & Anchar. in d. capitul. Alma mater, §. adijcimus, numer. 6. & Franc. ibi tradunt, irregularitas actum perfectum requirit, i. §. quaſt. 1. cap. ſina. vel vt alij, quia irregularitas non niſi alicuius actus ordinis ſacri exercitio incurritur.

32. *Tertium*, quod dicunt eſt, Clericus qui alijs celebrantibus campanas pulſauerit, vel Eccleſiæ ianuam aperuerit, tunc etiam ſi ipſemet non celebret, irregularis tamen efficitur, vt Calder. Ioan. Andr. Anton. Sylueſt. & Tabiena, aſſimant. Ratio eorum eſt: quia quia participat in crimine criminioſo. Facit c. ſi concubina, de ſent. excomm. Quorum dictum omnino falſum eſſe puto id quod etiam docet. Couar. vbi ſuprà.

Primo quidem, quia nullo iure habetur expreſſum participantem in hoc caſu in crimine criminioſo effici irregularem; irregularitas autem non incurritur, niſi quatenus iure expreſſa eſt, cap. is qui, de ſentent. excomm. lib. 6. Archid. in cap. excommunicatis, 1. 1. quaſt. 3. Felin. in cap. ad audientiam, in fine, de homicid. Simon. Maiol. lib. 1. de irreg. c. 2. nu. 2. §. Sexta. Nicolaus Dionyſ. de Peruſio, in d. c. is qui, dicebat, quod qui dicit aliquem eſſe irregularem, caſum legis adducere debet.

Secundo, quia participans in crimine criminioſo, non incurrit niſi illam poenam, quam incurreret primus criminioſus, vt patet aperte in dict. capitul. ſi concubina, & tradit Henriquez lib. 14. 7. §. cap. 4. hoc autem loco nihil tale eſt, & ſi qua poena incurrenda eſſet, eſſet poena interdici, & non irregularitatis.

Tertio, quia vt rectè arguit Couar. irregularitas non incurritur niſi exercitio actus ordinis ſacri contra interdico; at verò campanas pulſare, vel ianuam aperire tempo-

potest interdici ad officia diuina, alicuius ordinis sacri actus proprii non sunt, immo possunt per licitas agi, & quotidianè aguntur, ideoque ex his irregularitas, non conuenitur.

33 Adde tamen cum eodem Couarr. Quod si quis auctoritate publica, vel priuata usus, vel campanas pulset, vel ianuas aperiat, & ab alio celebrentur diuina, quasi ipse auctoritate præbeat tempore interdicti diuinorum officiorum celebrationi, hac ratione irregularis erit, vt habet communis DD. opinio, Innoc. & Panor. in cap. finali. nu. 6. de excess. prælat. Gonsaluz a Villa diego, tract. de irreg. cap. de interdicto. Tabiena, verbo, interdictum, 6. num. 1. ante finem, etiam si Henriquez lib. 14. cap. 7. §. 4. contrarium sentiat, eo quod non sit actus ordinis sacri nec in iure exprimitur esse irregularem; sed cum idem auctor, §. 3. concedat excommunicatum, vel alia censura ligatum auctorizando officia diuinam coram se celebrari faciat, esse irregularem, cum tamen hoc non sit actus ordinis sacri, nec in iure expressum, pari ratione concedere debet, esse irregularem in casu proposito, aut rationis disparitatem assignare. vnde Alphons. Vivald. Couarruz sententiam amplexus est titu. de Interdicto, num. 266. Quæ autem in hoc dubio dicta sunt, de interdicto generali loci accipienda sunt; Interdictum enim speciale loci violatur, etiam si seruatis illis quatuor conditionibus, in loco interdicto diuina fiant, neque enim ea forma adhibita, diuina ibi fieri possunt, glof. in cap. alma mater, §. ad iudicium, in verbis Ecclesis, & ibi Franc. de sentent. excomm. lib. 6. Naua. in Manuali, cap. 27. num. 173. versic. Nono. Coar. in c. Alma mater, par. 2. §. 5. nu. 2. versic. Tertio, de sent. excomm. lib. 6. Paul. Fusc. lib. 2. de visit. & regim. Eccles. cap. 32. num. 4. Tabiena, verbo, interdictum, §. num. 2. §. Primo. Syluest. verbo, Interdictum, §. q. 1. versic. Primum Vgolin. Tab. §. c. 10. nu. 5. & cap. 11. in princ. nu. 2. in fine, ideoque illis omnibus seruatis celebrans, aut actum ordinis sacri exercens contra prohibitionem interdicti, nisi in casibus a iure concessis, irregularis efficitur.

34 Tertium principale, quod colligitur ex dictis, est, Quod licet celebrans coram publicè interdictis a iure, vel ab homine, vel recipiens publicè interdictos ad Diuina officia, vel sepulturam Ecclesiasticam, vel ad Sacramenta; dummodo hæc in loco non interdicto faciat, non est irregularis, est tamen interdictus illi ingressus Ecclesie, donec satisfaciat ad arbitrium eius, cuius sententiam contempnit cap. Episcoporum, de priuileg. lib. 6. Palud. 4. d. 18. q. 8. art. 3. principali, Conclus. 2. & 3. Richard. 4. d. 13. art. 4. quæst. 2. Anton. 3. part. tit. 27. de Interdicto, c. 4. Summa Astensis, part. 2. lib. 7. tit. 16. art. 6. Angelica, verbo, interdictum, 7. nu. 5. Syluest. verbo, Interdictum, 6. quæst. 2. §. Tertium. Tabiena, verbo, Interdictum, 6. nu. 2. §. Primo. Alphonsus Vivaldus, tit. de Interdicto, num. 272. & Summa Corona tit. eod. num. 11. Quia nullibi iure cautum est hunc irregularem esse, & pœna non sunt amplianda.

35 Quartum est, Cui interdictus est solus ingressus Ecclesie, si celebrat in Ecclesia, vel cœmeterio contiguo, irregularis est, cap. is, cui, de sentent. excomm. lib. 6. si verò ingrat se diuina extra Ecclesiam, pura sub dio, vel tentorio, irregularis non esset, ex glof. in d. cap. is, in verbo, in via, si verò celebrat in oratorio, ita vt non sit Ecclesia, non erit irregularis, si verò sit Ecclesia, sed nondum consecrata, quæ proprie dicitur basilica, est irregularis, quia satis est, quod sit Episcopi auctoritate fundata, ex Syluest. verbo, Interdictum, 6. quæst. 5. Nauar. in Manu. cap. 25. num. 75. & cap. 27. num. 170. & Couarr. in cap. Alma mater, par. 2. §. 1. num. 5. de sentent. excomm. lib. 6. Alphons. Vivald. cit. num. 272. si autem suspensus esset non solum ab ingressu Ecclesie, sed etiam a Diuinis, tunc ubicunque diuina celebraret, irregularis esset, cap. cum medicinalis, §. fin. de sentent. excomm. lib. 6. Palud. 4. d. 18. q. 8. art. 3. principi. Conclus. 7. Tabiena, verbo, Interdictum, 6. nu. 1. in fine. Syluest. verbo, Interdictum, 6. q. 5.

36 Quintum est, celebrans in Ecclesia, vel cœmeterio pollutus, vel quodcunque aliud diuinum faciens, nec suspensus est, nec irregularis, cap. is qui, de sent. excomm. lib. 6. Palud. 4. d. 18. q. 8. art. 3. princ. Conclus. 5. Richard. 4. d.

13. art. 4. quæst. 1. Summa Confess. lib. 3. tit. 33. quæst. 252. Scot. 4. d. 13. q. 2. art. 2. in fine, Sorus. 4. dist. 13. q. 2. artic. 5. Nauar. in Man. c. 25. num. 83. Summa Astensis, part. 2. lib. 7. tit. 16. artic. 6. Tabiena, verbo, Interdictum, 6. num. 2. §. Primo, in fine. Henriquez lib. 13. capitu. 51. §. 5. & lib. 14. capitul. 7. §. 3. Alphons. Vivald. titu. de Interdicto, nu. 265.

De Absolutione, seu Relaxatione Interdicti, & Ministro illius. Cap. XV.

S Y M M A R I V M.

- 1 Absolutio, seu relaxatio interdicti ab homine, vel a iure simpliciter lata, aliqua forma verbali fieri debet.
- 2 Interdictum ad tempus, vel vsque ad aliquam actionem, vel actionis cessationem latum, elapso tempore, seu facta actione, eiusue cessatione, ipso facto tollitur sine alicuius absolutione.
- 3 Interdictum ante lapsum temporis, vel exercitium, aut cessationem actionis, sola absolutione Summi Pontificis, relaxari, & tolli potest.
- 4 Interdictum a nullo citrà Papam, sola intentione relaxari potest, sed sicut verbo fertur, ita verbo relaxandum est.
- 5 Interdictum, propterea quod ab eo non seruatur, qui illud iulit, sublatum non censetur.
- 6 Ignorantia reuocationis interdicti violatores ab irregularitate excusat.
- 7 Interdictum Generale loci ad cautelam relaxari non potest.
- 8 Interdictum speciale loci an ad cautelam relaxari possit, & quare.
- 9 Interdicto speciali loci durante, ibi officia diuina celebrari non possunt.
- 10 Interdictum speciale personale ad cautelam relaxari potest, dummodo sic interdictus penituerit.
- 11 Interdictum generale personale quare ad cautelam relaxari poterit.
- 12 Interdictum improuidè latum sine dissimulatione relaxandum est.
- 13 Interdictum generale, si persona principalis, ob quam latum est, satisfaciat, relaxari debet.
- 14 Interdictum iuris, si nulli reseruatum sit, ab Ordinario relaxari potest.
- 15 Interdictum alicui reseruatum, ab eo solo, aut alio, de illius mandato absoluendum est.
- 16 Interdictum iuris Sedi Apostolica, vel alteri reseruatum quando per Episcopum, aut eius ad id specialiter deputatum Vicarium absolui possit.
- 17 Excommunicatio contra personas singulares, & interdictum contra Vniuersitatem ob idem delictum in eodem Canone latum, si illa reseruata sit, an hoc etiam reseruatum censetur.
- 18 Lex de duobus disponens, & vnum reseruans, alterum non, illud alterum liberum relinquere censetur.
- 19 Interdictum hominis, ab eo solo, a quo fertur, relaxari debet, & non a superiori, absque eius consensu.
- 20 Interdictum a suffraganeis suis latum, Archiepiscopus regulariter tollere nequit.
- 21 Interdictum ab inferiori indebitè latum, superior relaxare potest, & debet.
- 22 Parochus ab interdicto & suspensione, quare sicut ab excommunicatione iuris, aut generali hominis, nulli reseruata, absolueri non possit.